

Sanna Kailanto

18.3.2022

Sosiaali- ja terveystieteiden  
Eduskunta

Viite: Lausuntopyyntö HE 29/2022 vp

## Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huumausainelain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja tulla kuulluksi Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi huumausainelain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta. Esitys on luonteeltaan melko tekninen, mutta mukana on myös sellaisia ehdotuksia, joiden tarkoituksena on rajoittaa DTM huumausaineiden saatavuutta. Esitykseen sisältyy myös huumausaineiksi luokiteltujen yhdisteiden lupamenettelyjä keventäviä ehdotuksia.

THL pitää terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta hyvänä asiana, että lain muutoksilla pyritään ehkäisemään huumausaineiden lisääntyntä tarjontaa. Lisääntynyt tarjonta johtaa usein myös lisääntyneeseen kysyntään. THL katsoo, että huumausaineiden saatavuuden vähentäminen on Suomessa keskeinen päihteiden käyttöä ja siitä aiheutuvia haittoja vähentävä keino. Edellisessä lausunnossaan THL kuitenkin huomautti, että DMT:tä on myös ruokohellessä, jota kasvaa Suomessa luonnonvaraisena ja jota viljellään rehuksi. Nyt lakiehdotusta on muokattu niin, että huumausaineiksi määriteltäisiin huumaantumistarkoituksessa käytettävät kasvijuuauhteet, -rouheet ja -valmisteet, jotka sisältävät DMT:tä, ei enää kasvit itsessään. THL pitää tarkennusta tervetulleena.

THL pitää tärkeänä valvottujen lääkkeiden saatavuuden parantamista etenkin kriisitilanteiden yhteydessä, sekä laajassa lääkinnällisessä käytössä olevien, vain vähäistä väärinkäytön vaaraa omaavien yhdisteiden kohdalla. Asianmukaisen lääkityksen saaminen ilman välttämättömiä esteitä on tavoiteltavaa. Huumausainelain mukaisiin lupiin liittyvien menettelyjen keventäminen helpottaisi myös merkittävästi luvanhakijoiden työtä. THL pitää lakiehdotusta näiltä osin onnistuneena.

Esitykseen sisältyy myös huumausaineiksi luokiteltujen yhdisteiden lupamenettelyjä keventäviä ehdotuksia, joita THL puoltaa. Tätä hallinnollisen taakan vähentämistä THL olisi toivonut kuitenkin lakiluonnokseen enemmän. Valtionhallinnon oikeustoksikologisia ja dopingvalvontaan liittyviä tutkimuksia tekevät laboratoriot joutuvat lakisäätöjen ja sopimuksissa määriteltävien velvoitteidensa täyttämiseksi käyttämään vertailuaineina lähes kaikkia huumausaineiksi luokiteltuja yhdisteitä. Referenssiaineiden laatuvaatimusten vuoksi huumausaineita joudutaan tilaamaan usein. Huumausainelain 9 §:ssä rinnastetaan toisiinsa hyvin erilaisia toimijoita, joita koskevat siis samat vaatimukset ja lupakäytännöt. Suomen käytännöt ovat osin turhan raskaita etenkin pienien huumausainemäärien maahantuonnin osalta. THL esittääkin, että hallinnollisen taakan vähentämiseksi tuontilupiin liittyviä lupakäytäntöjä tulisi arvioida uudelleen kansallisia lakisäätöjä tehtäviään toteuttavan valtiollisen toimijan osalta.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Tiina Laatikainen